

Провідні західні спеціалісти в області логістичного менеджменту Д. Бауерсокс і Д. Клосс вважають, що ріст світової економіки, експансія новітніх технологій, розвиток та інтеграція макрорегіональних господарських структур ведуть до глобалізації логістики. Створена велика кількість транснаціональних компаній, які використовують у бізнесі глобальні логістичні канали. Перспективи їхнього розвитку пов'язані насамперед з можливим збільшенням віддачі на вкладений капітал, більш низькими тарифами логістичних посередників у інших країнах, кращими фінансовими умовами. Створенню логістичних каналів сприяють великі міжнародні транспортно-експедиторські фірми, страхові компанії, які використовують глобальні телекомунікаційні мережі.

Істотне значення для реалізації глобальної логістики має зняття торгових, митних, транспортних і фінансових бар'єрів на шляху до розвитку міжнародних торгових, соціально-політичних і економічних взаємин. Це полегшує рух капіталу, товарів та інформації через національні границі. Яскравим прикладом цього є створення Європейського співтовариства з єдиним внутрішнім ринком. Тому, надзвичайно важливою є інтеграція підприємств України у світову логістичну мережу, а для цього необхідно впроваджувати логістичну концепцію управління у практику.

УДК 657.1 (477)

Аспірт. Н.Р. Массик – Львівська КА

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ЙОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Розглянуто окремі аспекти впровадження управлінського обліку та його розвиток в Україні.

Doctorate N.R. Massyk – Commercial Academy of L'viv

Separate questions of introduction of the administrative account and its development in Ukraine

It is considered separate aspects of introduction of the administrative account and its development in Ukraine.

Проблема створення управлінського обліку у сучасний період набуває особливої актуальності як для науковців, так і для практиків.

Зміст системи управлінського обліку сьогодні дедалі більше керівників усвідомлюють необхідність створення на своїх підприємствах систем управлінського обліку (СУО) та звітності. З посиленням конкуренції та зростанням нестабільності зовнішнього бізнес-середовища менеджмент підприємств чимраз частіше приділяє пильну увагу внутрішнім резервам підвищення ефективності. Чільне місце у переліку таких резервів займає управлінський облік. Цей вид обліку справедливо асоціюють з неофіційною, проте абсолютно легальною, внутрішньою бухгалтерією підприємства.

Недостатньо дослідженою є проблема принципів ведення управлінського обліку. Т.П. Карпова виділяє такі принципи управлінського обліку як без-

перервність діяльності підприємства, використання єдиних для планування і обліку одиниць вимірювання, оцінка результатів діяльності підрозділів підприємства, прийнятність і багаторазове використання первинної і проміжної інформації з метою управління, використання бюджетного (кошторисного) методу управління затратами, фінансами, комерційною діяльністю та інші [2].

Процес управління – це процес координації діяльності підприємства. У більш широкому понятті управління підприємством можна розглядати як процес накреслення планів (цілей) та їх виконання шляхом координації та регулювання його діяльності на різних рівнях управління.

Керівники різних рівнів управління можуть отримувати інформацію безпосередньо від об'єкта управління, або від спеціальної служби вже у підготовленому вигляді. Найважливішою інформаційною службою, що забезпечує систему управління інформацією у сучасний період є бухгалтерія, яка формує інформацію про фактичну наявність, використання майна і ресурсів підприємства.

Управлінський облік у компанії – це система, що забезпечує керівну ланку фірми інформацією, необхідною для прийняття рішень та ефективного управління. Закономірність впровадження таких систем обумовлюється тим, що, по-перше, інші види обліку, які вже існують на підприємстві, насамперед, бухгалтерський та податковий, не спроможні забезпечити керівників необхідною і достатньою інформацією для прийняття та обґрунтування ділових рішень. Ситуація, коли за наявності на фірмі бухгалтерії, фінансового або планового відділу, керівництву для щоденної роботи постійно потрібні різні довідки, аналітичні розрахунки та зведені дані, якраз дуже чітко характеризує таке становище. По-друге, нерідко однією з причин недостатньо успішного розвитку компанії є те, що її керівники просто не знають, який з видів діяльності або підрозділів є найбільш прибутковим і, що є найважливіше.

Якщо на підприємстві впроваджено систему управлінського обліку, це означає, що на багато аналітичних питань щодо діяльності власної фірми керівництво може швидко отримати вичерпні відповіді. Це досягається тим, що система управлінського обліку "проектується" під конкретне підприємство та враховує специфіку його діяльності. За своєю суттю ця система представляє набір форм управлінських звітів, які охоплюють всі бізнес-процеси підприємства таким чином, щоб якомога детальніше надати топ-менеджменту і власникові можливість: проаналізувати ланцюг створення доданої вартості; розподілити витрати по видах продукції, відділах (підрозділах) підприємства та напрямках діяльності; здійснити необхідні аналітичні розрахунки (рентабельність, оборотність активів, вартість одного робочого місця, структура витрат тощо); прослідкувати за ефективністю попередніх управлінських рішень.

Значним недоліком сучасної системи управління є розмежування різноманітних служб підприємства, які працюють незалежно один від одного і мають вузьку спеціалізацію. При цьому мета у них різна: у планового відділу – формування планових показників на перспективу, бухгалтерії – "фотографування" виробничого процесу та своєчасне складання форм звітності, відділу маркетингу – матеріально-технічне забезпечення діяльності, виробничого від-

ділу – дотримання технології виробництва та забезпечення якості продукції. Водночас єдиною і основною метою діяльності перелічених структурних підрозділів у сучасний період повинно бути забезпечення виживання підприємства і його довгострокове економічне зростання.

Отже, розвиток концепції управлінського обліку, яка б відповідала сучасним проблемам управління, очевидно міститься у поєднанні та координації всіх функцій управління, наслідком якого повинно стати формування інформації для прийняття управлінських рішень.

Для пошуку і обробки важливої інформації необхідна система управлінського обліку. Система управлінського обліку складається з двох основних елементів: модель (методична основа) необхідної для підприємства системи управлінського обліку – фактично описаний на папері набір форм управлінської звітності; технічне рішення, що дає змогу впровадити систему управлінської звітності на конкретному підприємстві. Щодо другого елементу, то на практиці підприємству доводиться обирати: скористатися готовими програмними продуктами або створювати власну інформаційну систему, яка б давала змогу реалізувати можливість впровадження системи управлінської звітності.

Система управлінської звітності повинна забезпечувати кожний рівень управління необхідною і достатньою інформацією. Це означає, що для керівників різних рівнів форми управлінської звітності будуть відрізнятися один від одного. Однією з причин не впровадження управлінського обліку у вітчизняну систему обліку є відсутність зацікавленості до цієї системи безпосереднього споживача управлінської інформації – керівного складу через відсутність чітко визначеної потреби в результатах обліку.

Основними проблемами, що заважають впровадженню управлінського обліку на вітчизняних підприємствах, на наш погляд, є вплив адміністративної системи; податкова політика, що примушує господарюючі суб'єкти збільшувати витрати з метою зменшення оподатковуваного прибутку тощо.

Отже, перехід до ринкових відносин вимагає докорінного перегляду концепції і створення нової моделі економічного механізму на підприємстві. Основною рушійною силою, яка дасть змогу здолати проблему минулого і сучасного періоду, є поєднання системи управління та системи обліку, які на сьогодні функціонують окремо одна від одної.

Література

1. Голов С.Ф. Управлінський облік. Підручник. – Лібра, 2003. – 704 с.
2. Карпова Т.П. Основы управленческого учета: Учебн. пособ. – М.: Инфра-М, 1997. – 392 с.
3. Нападовська Л.В. Управлінський облік. – Дніпропетровськ, 2000. – 450 с.
4. Пушкар М.С. Управлінський облік: Навч. пос. для ВНЗ. – Тернопіль, 1997. – 160 с.
5. Чумаченко И.Г. Развитие управленческого учета в Украине// Світ бухгалтерського обліку. – 1999, № 10, С. 2-9; 1999, № 11, С. 2-8.